

Årsmelding 2015

Årsmelding 2015

Ledelsen i Sørlandets Kompetansefond skal ivareta to hovedoppgaver; forvalte fondskapitalen og bevilge midler til å fremme stiftelsens formål. Den sistnevnte oppgaven er den som er mest synlig, og som de fleste anser som den «egentlige» oppgaven for fondet. Det er nok også slik at ledelsen bruker størstedelen av sin kapasitet på bevilgningssaker, men bevilgningenes størrelse er avhengig av en vellykket kapitalforvaltning.

Fondet har den senere tid benyttet en investeringsstrategi tilsvarende Statens Pensjonsfond Utland (Oljefondet), med ca. 60 prosent av plasseringene i aksjer, 30 prosent i obligasjoner og renter og 10 prosent i eiendom. 2015 var et urolig år for aksjemarkedet. Kompetansefondet oppnådde ca. 43 mill. kr. – tilsvarende ca. 5 prosent - regnskapsmessig avkastning på investeringene. På lang sikt gir investeringer i aksjer høyere avkastning enn rentepapirer, men vi må også være forberedt på betydelige svingninger fra år til år. For å møte slike svingninger har fondet opparbeidet en bufferkapital ut over grunnkapitalen. Ved utløpet av 2015 var fondets samlede plasseringer verd ca. 862 mill. kr., hvorav bufferkapitalen utgjorde ca. 170 mill. kr.

Vedtektene fastslår at Kompetansefondets formål er å benytte kompetanseheving til å sikre og etablere arbeidsplasser og gode levekår i Vest Agder. Stiftelsens strategidokumenter skal beskrive hvordan disse formålene konkret skal realiseres.

Fondets styre har pekt ut tre hovedtemaer i stiftelsens strategi:

- Flere kompetansearbeidsplasser, også utenom Kristiansandsområdet, ved å støtte klyngeinitiativer i regionene samt å stimulere til spin-offs og entreprenørskap
- Bedre levekår gjennom tidlig innsats og økt yrkesdeltakelse, bl. a gjennom tidlige pedagogiske tilbud til barn og tiltak for at flere fullfører skoleløpet.
- Sterkere kobling mellom næringsliv, forskning og utdanning

For 2015 ble det tildelt bevilgninger med 23 mill kr. Dette er samme nivå som de to foregående årene.

Etter flere år med kraftig vekst opplever nå oljerelatert næring på Agder en periode med dramatisk reduksjon i aktivitet og bemanning. Innstrammingene rammer også den type kompetansearbeidsplasser som Sørlandets Kompetansefond ønsker flere av i regionen. Halvparten av årets tildelinger fra fondet er innrettet mot de store teknologiklyngene i offshore og prosessindustriene. Fokus her er todelt: kostnadsreduksjon og økt konkurransedyktighet for de etablerte bedriftene; men også omstilling til nye, og i stor grad grønne, næringsaktiviteter. Videre har Kompetansefondet i 2015 initiert et samarbeidsprosjekt på sørvestlandet hvor formålet er å forsterke innovasjonsbasert entreprenørskap i hele regionen. Dette såkalte REAP-prosjektet drives med faglig støtte fra MIT universitetet i Boston, og vil etter hvert kunne bli et viktig bidrag i verktøykassen for omstilling på Agder.

Fondet har også i 2015 bevilget ca. 7 mill. kr til flere levekårsprosjekter i fylket, hvor fokus i stor grad er rettet mot barn og unge. Hovedsatsningene her er “Agderprosjektet” og “Lindesneslosen”. Målet med Agderprosjektet er å utvikle et førskoleopplegg hvor hensikten er å bidra til at barn har likere og bedre læringsgrunnlag ved skolestart. Prosjektet ledes av professor Mari Rege og går frem til 2019. Lindesneslosen er et treårig prosjekt med flere

samarbeidspartnere i regionen, og hvor hovedhensikten er å medvirke til en høyere gjennomføringsgrad for ungdom som tar videregående utdanning i regionen.

Kompetansefondet går nå inn i sitt 15 driftsår. Totalt gjennom disse årene er det gjort utdelinger med over 400 millioner kroner til kompetansehevingsformål i Vest Agder. Fondet er opptatt av å sikre en god måloppnåelse for strategien, og gjennomfører interne og eksterne effekt-evalueringer med formål å kontinuerlig kunne forbedre anvendelsen av midlene.

Sørlandets Kompetansefond

ÅRSBERETNING 2015

Formål og bakgrunn

Sørlandets Kompetansefond er en stiftelse med formål å bidra til kompetanseheving i Vest-Agder til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår. Stiftelsen er i vedtektene også pålagt å bidra til utvikling av Universitetet på Sørlandet.

Stiftelsen er opprettet av samtlige 15 kommuner i Vest-Agder, som ved etableringen donerte aksjer i Agder Energi AS for å sikre at verdier som er bygget opp i Vest-Agder Energiverk, skal kunne tjene innbyggerne i fylket på lang sikt.

Aksjene ble solgt i 2002 for 600 mill. kr som ble reinvestert verdipapirer og eiendom. I årene siden da er det gjort utdeling av midler til stiftelsens formål med totalt 411 mill. kr, mens markedsverdien av forvaltningskapitalen ved utgangen av 2015 var 862 mill. kr.

Styre og administrasjon

Stiftelsen har et styre på sju personer med tre vararepresentanter. Det har vært avholdt fem styremøter i 2015. Vararepresentanter har møtt ved tre av styremøtene.

Administrasjonen har i 2015 bestått av administrerende direktør Peter Klemsdal, prosjektkoordinator Cecilie Hanssen og kontorleder Ingebjørg Borgemyr (30 %).

Kompetansefondet er samlokalisert med Cultiva i Havnekvartalet, Vestre Strandgate 27, Kristiansand.

Arbeidsmiljøet i stiftelsen anses å være godt. Sykefraværet utgjør 7,5 dager (1,2 %). Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av året.

Stiftelsen påvirker ikke det ytre miljø.

I stiftelsens ulike organer er kjønnsfordelingen som følger:

	Kvinner	Menn	Totalt
Administrasjonen	2 (67 %)	1 (33 %)	3
Styret	3 (43 %)	4 (57 %)	7
Rådsforsamlingen	4 (27 %)	11 (73 %)	15

Rådsforsamlingen består av ordførerne i stifterkommunene i Vest-Agder. Valgkomitéen består av ordfører i Songdalen kommune Johnny Greibesland, ordfører i Flekkefjord kommune Jan Sigbjørnsen og ordfører i Mandal kommune Tore Askildsen.

Egenkapital

I henhold til stiftelsens vedtekter skal fondets grunnkapital hvert år tillegges et beløp som er tilstrekkelig til at fondet opprettholder sin realverdi. Årets avsetning til tilleggskapital er kr 13 606 038 basert på en stigning i konsumprisindeksen på 2,1 % i 2015.

Selskapets bokførte egenkapital pr 31.12.2015 fordeler seg på:

Grunnkapital	kr	514 459 044
<u>Tilleggskapital</u>	kr	<u>147 053 545</u>
Justert grunnkapital	kr	661 512 589
<u>Annen egenkapital</u>	kr	<u>153 018 712</u>
<u>Sum egenkapital</u>	kr	<u>814 531 302</u>

Stiftelsens portefølje til forvaltning har pr 31.12.15 en antatt markedsverdi på 862 MNOK.

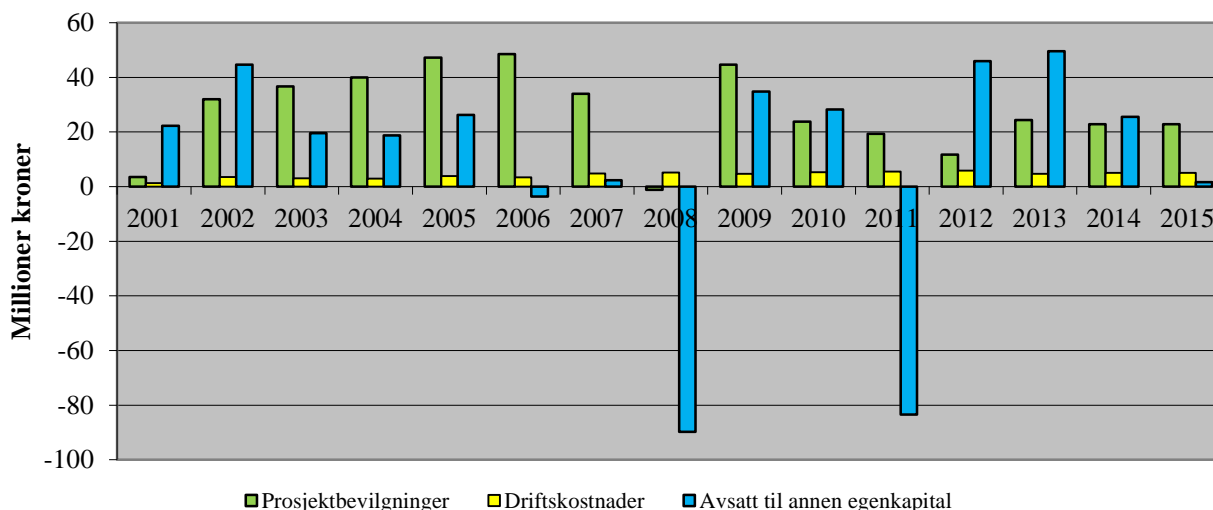
Redegjørelse for årsregnskapet

Netto avkastning av kapital for 2015 er kr 43 116 579. Driftskostnadene beløp seg til kr 5 005 159. Dette gir et resultat før utdelinger på kr 38 111 420.

Det er kun stiftelsens akkumulerte realavkastning som kan anvendes til formålet. For 2015 er realavkastningen disponert som følger:

Avkastning av kapital	Kr	43 116 579	5,1 %
<u>Avsatt til tilleggskapital</u>	Kr	<u>-13 606 038</u>	<u>-2,1 %</u>
Realavkastning	Kr	29 510 541	3,0 %
Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål	Kr	22 929 893	
Driftskostnader	Kr	5 005 159	
<u>Overført til annen egenkapital</u>	Kr	<u>1 575 489</u>	
Sum disponert realavkastning	Kr	29 510 541	

Siden opprettelsen i 2001 er realavkastningen disponert som følger:

Kompetansefondet tar årlig ut midler fra investeringsporteføljen for å dekke drift og utbetalinger til prosjektinvesteringer. Driften av stiftelsen gav i 2015 et likviditetsoverskudd på 72 millioner kroner. Hele likviditetsoverskuddet og en liten andel av likviditetsbeholdningen ble reinvestert i kapitalmarkedet. Vår beholdning av likvider ble redusert med dermed med 1 millioner kroner i 2015. Likviditetssituasjonen til stiftelsen ansees som god.

Basert på stiftelsens egenkapitalbase er forutsetningene om fortsatt drift til stede. Styret mener at årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utvikling og resultat av stiftelsens virksomhet og stilling.

Stiftelsen har i 2015 videreført forsknings- og utviklingsarbeid innenfor levekårssektoren i samarbeid med bl.a. Universitetet i Stavanger, Universitetet i Agder og Arbeidsforskningsinstituttet.

Kapitalforvaltning

Styret reviderte sist kapitalforvaltningsstrategien i styremøte 17. august 2015.

	Strategi	Fordeling 31.12.15	Avkastning 2015	Referanse- indeks
Renteplasseringer	30 %	30 %	0,9 %	1,1 %
Aksjeplasseringer	60 %	63 %	6,2 %	7,8 %
Andre aktivklasser	10 %	7 %	13,6 %	2,6 %
Totalt	100 %	100 %	5,3 %	5,3 %

Verdijustert avkastning på kapitalen i 2015 ble 5,3 %, mens regnskapsmessig avkastning ble 5,1 %. Verdijustert avkastning er identisk med referanseindeksen vi måler oss mot.

Det er utarbeidet forsvarlige rutiner og intern kontroll for stiftelsens forvaltning av midler.

Finansiell risiko

Stiftelsens eksponering mot finansiell risiko gjelder forvaltningen av stiftelsens midler.

Markedsrisikoen er hovedsakelig knyttet til renterisiko på investeringer i rentepapirer og markedsrisiko på investeringene i aksjer. Kurstap i porteføljen ved en stigning på 1,5 % i rentenivået er anslått til ca. 2 mill. kr. Stiftelsens aksjeportefølje utgjør ca. 63 % av totalporteføljen. En kursnedgang på 20 % vil medføre et tap på ca. 109 mill. kr.

Stiftelsen er utsatt for kredittrisiko knyttet til utstedere av obligasjonslån. Tapsrisikoen anses for å være lav. Kompetansefondet har god likviditet.

Utdeling av midler

Siden opprettelsen av stiftelsen i 2001 er det gjennomsnittlig delt ut 27,4 millioner kroner årlig til ulike prosjekter i regionen.

Overordnet strategi ble sist revidert i styremøte 31. august 2013. Styret har i strategien valgt ut tre hovedtemaer som stiftelsens arbeid skal konsentreres rundt:

- 1) Flere kompetansearbeidsplasser, også utenfor Kristiansand
- 2) Bedre levekår gjennom tidligere tiltak og økt yrkesdeltakelse
- 3) Sterkere kopling mellom næringsliv, forskning og utdanning.

Kompetansefondet vil fokusere på sektorer som har pekt seg ut på grunn av bærekraft og vekstpotensial i regionen; offshoreteknologi, prosessindustri og materialteknologi, fornybar energi og miljøteknologi, opplevelsesøkonomi, treindustri og såkalte «hidden champions».

Sørlandets Kompetansefond mottok i alt 115 søknader om prosjektstøtte i 2015. Hovedsøknadsfristen var 15. oktober 2015.

Styret foretok den endelige behandlingen av mottatte søknader i 2015 i styremøte 8. februar 2016. Det er bevilget netto prosjektstøtte på kr 22 929 893 i 2015. Vi viser til nærmere omtale i note 7. Stiftelsens prosjektstøtte er fordelt på følgende satsningsområder:

Offshoreteknologi	10 prosjekter	6 300 000	27 %
Prosessindustri og materialteknologi	4 prosjekter	1 600 000	7 %
Fornybar energi og miljøteknologi	13 prosjekter	4 350 000	19 %
Opplevelsesøkonomi	3 prosjekt	400 000	2 %
Treindustri	3 prosjekter	900 000	4 %
Hidden champions	0 prosjekt	0	0 %
Levekår, økt yrkesdeltakelse	7 prosjekter	6 960 000	30 %
Innovasjon, inkubatorer og nettverk	4 prosjekter	895 000	4 %
Annen FoU	6 prosjekter	1 825 000	8 %
Årets bevilgninger til kompetanseprosjekter		23 230 000	100 %
Tilbakeføring av ikke benyttede bevilgninger		-300 107	
Kostnadsførte bevilgninger til kompetanseprosjekter		22 929 893	

Omtrent halvparten av årets tildelinger fra fondet er innrettet mot de store teknologiklyngene i offshore og prosessindustriene. Fokus her er todelt: kostnadsreduksjon og økt konkurransedyktighet for de etablerte bedriftene; men også omstilling til nye, og i stor grad grønne, næringsaktiviteter. Videre har Kompetansefondet i 2015 initiert et samarbeidsprosjekt på sørvestlandet hvor formålet er å forsterke innovasjonsbasert entreprenørskap i hele regionen. Dette såkalte REAP- prosjektet drives med faglig støtte fra MIT universitetet i Boston, og vil etter hvert kunne bli et viktig bidrag i verktøykassen for omstilling på Agder.

Fondet har også i 2015 bevilget ca. 7 mill. kr til flere levekårsprosjekter i fylket, hvor fokus i stor grad er rettet mot barn og unge. Hovedsatsningene her er “Agderprosjektet” og “Lindesneslosen”. Målet med Agderprosjektet er å utvikle et førskoleopplegg hvor hensikten er å bidra til at barn har likere og bedre læringsgrunnlag ved skolestart. Prosjektet ledes av professor Mari Rege og går frem til 2019. Lindesneslosen er et treårig prosjekt med flere

samarbeidspartnere i regionen, og hvor hovedhensikten er å medvirke til en høyere gjennomføringsgrad for ungdom som tar videregående utdanning i regionen.

Kompetansefondet går nå inn i sitt 15 driftsår. Totalt gjennom disse årene er det gjort utdelinger med over 400 millioner kroner til kompetansehevingsformål i Vest Agder. Fondet er opptatt av å sikre en god måloppnåelse for strategien, og gjennomfører interne og eksterne effekt-evalueringer med formål å kontinuerlig kunne forbedre anvendelsen av midlene.

Framtidsutsikter

Stiftelsen ønsker å bruke sine midler der de får størst effekt på det vedtektsfestede formålet, nemlig sikring av arbeidsplasser og gode levekår i Vest-Agder.

Stiftelsen har som mål å kunne bevilge midler til stiftelsens formål hvert år, uavhengig av utviklingen i kapitalmarkedene. Stiftelsen er derfor avhengig av å ha fri egenkapital som både øker muligheten for å kunne bevilge midler i perioder med lav eller negativ avkastning og samtidig gjøre det mulig å ta risiko i kapitalforvaltningen for å kunne oppnå en tilfredsstillende avkastning. Stiftelsen vil i perioder med høy avkastning sette av midler til fri egenkapital.

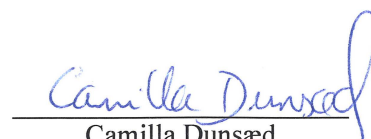
Styret har i kapitalforvaltningsstrategien lagt til grunn et langsiktig mål på 4 % gjennomsnittlig årlig realavkastning. Avkastning på kapital har, med unntak av 2008 og 2011, vært høyere enn avkastningsmålsettingen. Gjennomsnittlig realavkastning de siste 10 årene er 3,6 %. Til sammenligning har Statens pensjonsfond utland hatt en gjennomsnittlig realavkastning de siste ti år på 3,35 %.

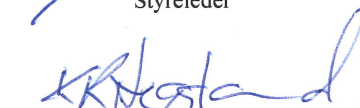
Det er knyttet usikkerhet til avkastning av kapital, og dermed også til stiftelsens fremtidige midler til disposisjon. Avkastningen vil påvirkes av konjunktorene, rentenivået og utviklingen i kapitalmarkedene.

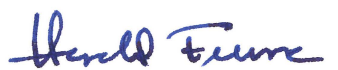
Kristiansand, den 2. mai 2016

Torger Reve
Styreleder

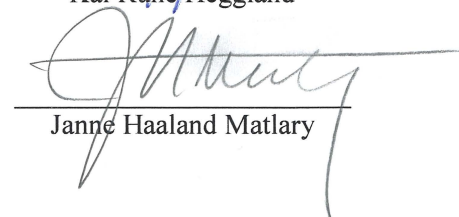

Oddmund Ljosland
Nestleder

Camilla Dunsæd

Kai Rune Heggland

Harald Furre

Åse Lill Kimestad

Janne Haaland Matlary

Peter Klemsdal
Administrerende direktør

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Resultatregnskap

Note	Driftsinntekter og driftskostnader	2015	2014
	Avkastning av kapital		
	Inntekter av finansielle eiendeler		
	Renteinntekter	14 407 060	7 571 671
	Aksjeutbytte	15 829 078	19 695 671
	Gevinst ved realisasjon av finansielle eiendeler	83 329 485	64 769 088
	Urealisert gevinst og reversering av urealisert tap	25 930 252	41 312 533
	Annen finansinntekt	0	22 992
	Sum inntekter av finansielle eiendeler	139 495 875	133 371 955
	Kostnader vedrørende finansielle eiendeler		
	Annen rentekostnad	2 555	2 434
	Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler	13 168 839	0
	Annen finanskostnad	797 262	905 193
	Urealisert tap og reversering av urealisert gevinst	82 410 639	66 350 887
	Sum kostnader vedrørende finansielle eiendeler	96 379 296	67 258 514
	Sum avkastning av kapital	43 116 579	66 113 441
1	Lønnskostnader m.m	3 465 178	3 433 378
4	Avskrivning på driftsmidler	6 787	10 872
1,9	Annen driftskostnad	1 533 194	1 603 583
	Sum driftskostnader	5 005 159	5 047 833
	Resultat før utdelinger	38 111 420	61 065 608
7	Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål	22 929 893	22 907 623
	Årsoverskudd (Årsunderskudd)	15 181 527	38 157 985
	Overføringer		
6	Avsatt til tilleggskapital	13 606 038	12 704 050
6	Avsatt til annen egenkapital	1 575 489	25 453 935
	Sum overføringer	15 181 527	38 157 985

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Balanse

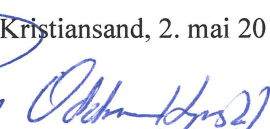
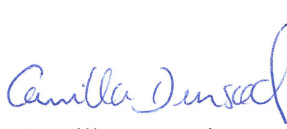
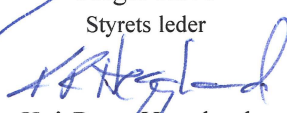
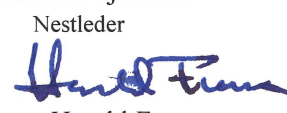
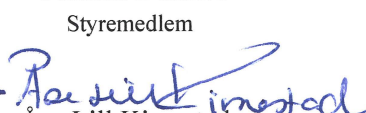
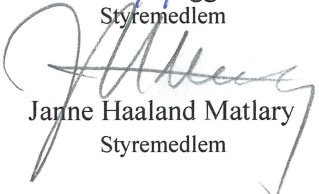

Note	Eiendeler	2015	2014
	Anleggsmidler		
	Varige driftsmidler		
4	Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	67 484	46 252
	Sum varige driftsmidler	67 484	46 252
	Finansielle driftsmidler		
3,10	Investeringer i aksjer og andeler	78 366 573	87 769 987
3	Andre fordringer	5 071 943	3 678 182
	Sum finansielle anleggsmidler	83 438 515	91 448 169
	Sum anleggsmidler	83 505 999	91 494 421
	Omløpsmidler		
	Fordringer		
8	Andre fordringer	584 586	1 296 570
	Sum fordringer	584 586	1 296 570
	Markedsbaserte verdipapirer		
5,10	Aksjer og aksjefond	514 241 972	492 054 754
5	Obligasjoner og fond	245 313 136	242 043 550
	Sum markedsbaserte papirer	759 555 108	734 098 304
2	Bankinnskudd, kontanter o.l.	15 562 004	16 876 212
	Sum omløpsmidler	775 701 698	752 271 086
	Sum eiendeler	859 207 697	843 765 507

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Balanse

Note	Egenkapital og gjeld	2015	2014
	Egenkapital		
	Innskutt kapital		
6	Grunnkapital	514 459 044	514 459 044
6	Tilleggs kapital	147 053 545	133 447 507
	Sum innskutt kapital	661 512 589	647 906 551
	Opptjent egenkapital		
6	Annen egenkapital	153 018 712	151 443 223
	Sum opptjent kapital	153 018 712	151 443 223
	Sum egenkapital	814 531 302	799 349 774
	Gjeld		
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	55 389	118 248
	Skattetrekk og andre trekk	228 505	243 243
7	Vedtatte utdelinger, ikke utbetalt	42 429 172	42 534 156
	Annen kortsiktig gjeld	1 963 329	1 520 086
	Sum kortsiktig gjeld	44 676 396	44 415 733
	Sum gjeld	44 676 396	44 415 733
	Sum gjeld og egenkapital	859 207 697	843 765 507

Kristiansand, 2. mai 2016

 Torger Reve Styrets leder	 Oddmund Ljosland Nestleder	 Camilla Dunsæd Styremedlem
 Kai-Rune Heggland Styremedlem	 Harald Furre Styremedlem	 Åse Lill Kimestad Styremedlem
 Janne Haaland Matlary Styremedlem		 Peter Klemsdal Administrerende direktør

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Kontantstrømanalyse

	2015	2014
Årsresultat før utdelinger	38 111 420	61 065 608
- Utbetalte utdelinger i henhold til stiftelsens formål	-23 034 877	-20 449 775
+ Ordinære avskrivninger	6 787	10 872
-/+ Urealisert gevinst/tap finansielle omløpsmidler	<u>56 480 387</u>	<u>25 038 354</u>
Tilført fra årets virksomhet	71 563 717	65 665 059
+/- debitorer og kreditorer	-62 859	9 602
+/- Endring andre tidsavgrensninger	<u>428 506</u>	<u>369 697</u>
A Netto likviditetsendring fra driften	<u>71 929 364</u>	<u>66 044 358</u>
- Investeringer i varige driftsmidler	-28 019	0
+/- Endring i finansielle investeringer	<u>-73 215 553</u>	<u>-55 379 815</u>
B Netto likviditetsendring fra investeringer	<u>-73 243 572</u>	<u>-55 379 815</u>
- Utbetalt fra grunnkapital	<u>0</u>	<u>0</u>
C Netto likviditetsendring fra finansiering	<u>0</u>	<u>0</u>
A+B+C Netto endring likvider gjennom året	-1 314 208	10 664 543
+ Likviditetsbeholdning 01.01.	<u>16 876 212</u>	<u>6 211 669</u>
Likviditetsbeholdning 31.12.	<u>15 562 004</u>	<u>16 876 212</u>

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2015

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som ska tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Enkelte poster er vurdert etter andre prinsipper og redegjøres for nedenfor.

Finansielle anleggsmidler

Investeringer i obligasjoner og andre rentebærende papirer som er ment å holdes til forfall, klassifiseres som finansielt anleggsmiddel i regnskape og bokføres til anskaffelseskost. Overkurs/underkurs på anskaffelsestidspunktet periodiseres og fordeles over resterende løpetid. Periodisert overkurs/underkurs resultatføres løpende som finanskostnad/finansinntekt.

Investeringer i aksjer og andre selskaper bokføres etter kostmetoden. Utbetalinger fra selskapene som skyldes avkastning inntektsføres. Øvrige utbetalinger føres mot kostprisen.

Finansielle omløpsmidler

Investeringer i aksjer, obligasjoner, andeler i fond som er børsnoterte og som inngår i en handelsportefølje, vurderes til virkelig verdi. Valutaterminkontrakter som benyttes for å redusere valutarisiko knyttet til investeringer i utenlandske aksjer vurderes til virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål

Vedtatte utdelinger som ikke er utbetalt på balansetidspunktet, føres som kortsiktig gjeld i regnskapet.

Note 1 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Lønnskostnad	2015	2014
Lønn inkl styrehonorar	2 816 897	2 773 028
Folketrygdavgift	399 039	405 316
Pensjonskostnader	148 030	139 225
Andre ytelser	101 211	115 809
Sum	3 465 178	3 433 378
Antall årsverk	2,3	2,5
Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har en ordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.		
Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 145 252	544 000

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2015

Pensjonskostnader	65 303	0
Annen godtgjørelse	45 959	0

Av annen godtgjørelse er kr 35 000 knyttet til styrehonorarer fra selskaper som daglig leder er pålagt å representere stiftelsens interesser i.

Lån og sikkerhetsstillelse til fordel for:	Lån	Sikkerhetsstillelse
Ansatte, medlemmer av styret og rådsforsamlingen	0	0
Nærstående til medlemmer av styret og rådsforsamlingen	0	0

Godtgjørelse til revisor utgjør følgende (inkludert 25 % mva)	2015	2014
Lovpålagt revisjon	93 687	82 333
Andre attestasjonstjenester		0
Andre tjenester utenfor revisjonen	16 798	16 387

Andre tjenester utenfor revisjonen er i 2015 knyttet til utarbeidelse av årsoppgjør.

Note 2 Bankinnskudd m.m

Av bankinnskudd utgjør kr 230 079,- bundne skattetreksmidler.

Note 3 Investeringer i finansielle anleggsmidler

Aksjer og andeler			Kostpris	Bokført verdi
Skagerak Venture Capital I KS	(2)	Andeler	13 361 747	11 044 097
Skagerak Venture Capital I (GP) KS	(2)	Andeler	1 336 144	1 104 408
Skagerak Seed Capital II KS	(3)	Andeler	6 656 868	2 484 749
Skagerak Seed Capital (GP) II KS	(3)	Andeler	665 687	276 083
Fjord Invest Sør Vest AS	(4)	Aksjer	2 100 000	0
Hyllinge Invest AS		Aksjer	4 640 000	320 000
Pareto Handels- og Logistikkbygg AS		Aksjer	772 000	772 000
Pareto Handels- og Logistikkbygg KS		Andeler	7 016 000	3 368 000
Festningsveien 2 AS		Aksjer	257 500	329 500
Festningsveien 2 IS		Andeler	2 329 375	1 830 500
Pareto Eiendomsinvest Nordic AS		Aksjer	21 177 905	12 544 461
Tribona Eiendom AB		Aksjer	4 000 000	3 447 696
Kragsgate Eiendom III AS		Aksjer	52 000	52 000
Kragsgate Eiendom III IS		Andeler	2 548 000	840 515
Forus Kontorbygg AS		Aksjer	12 500 000	5 879 940
Boligeiendom Berlin AS		Aksjer	4 000 000	3 200 000
Nordenergie Renewables AS		Aksjer	4 500 769	4 500 000
Pareto Energy Solutions AS		Aksjer	13 400 400	7 300 000
Profi I Fastigheter Sverige AB	(1)	Aksjer	5 660	5 660
Profi II Fastigheter Sverige AB	(1)	Aksjer	1 308	1 308
Profi I Fastigheter AB	(1)	Aksjer	7 756 429	7 384 277
Profi II Fastigheter AB	(1)	Aksjer	1 006 612	957 215
Storebrand Eiendomsfond		Andeler	10 724 164	10 724 164
Sum aksjer og andeler			120 808 568	78 366 573

Andre fordringer			Kostpris	Bokført verdi
Skagerak Venture Capital	(2)	Lån	2 549 388	2 549 388
Skagerak Seed Capital II	(3)	Lån	2 522 555	2 522 555
Sum andre fordringer			5 071 944	5 071 943

Sum finansielle anleggsmidler			125 880 512	83 438 515
--------------------------------------	--	--	--------------------	-------------------

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2015

- (1) Eiendomsfondene Profi I Fastigheter AB og Profi II Fastigheter AB er i avvikingsfasen. Investeringene er valutasikret mot NOK.
- (2) Stiftelsen tegnet seg i 2006 for en investering i venturefondet Skagerak Venture Capital på totalt NOK 25 000 000. Fondet er organisert som et kommandittselskap. Pr. 31.12.2015 var 99 % av kapitalen innbetalt, fordelt med NOK 13 378 731 som kommandittkapital og NOK 12 070 741 som deltakerlån. Deltakerlånet er nedbetalt med totalt NOK 9 521 355.
- (3) Stiftelsen tegnet seg i 2008 for en investering i såkornfondet Skagerak Seed Capital II på totalt NOK 9 600 000. Fondet er organisert som et kommandittselskap. Pr. 31.12.2015 var 80 % av kapitalen innbetalt, fordelt med NOK 4 800 000 som egenkapital og NOK 2 839 626 som deltakerlån. Deltakerlånet er nedbetalt med totalt NOK 317 071.
- (4) Stiftelsen har tegnet seg for en investering på NOK 3 000 000,- i Fjord Invest Sør Vest AS. Pr. 31.12.15 er 70 % av kapitalen innbetalt.

Fordringene som er klassifisert som finansielle anleggsmidler sin forfaller mer enn et år frem i tid.

Note 4 Varige driftsmidler

	Kunst	Kontorutstyr, inventar m.m	Sum
Anskaffelseskost 1.1	39 465	343 849	383 314
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	28 019	28 019
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	39 465	371 868	411 333
Akkumulerte avskrivninger 31.12	0	343 849	343 849
Bokført verdi pr. 31.12	39 465	28 019	67 484
Årets avskrivninger	0	6 787	6 787
Økonomisk levetid		3-7 år	
Avskrivningsplan		Lineær	

Note 5 Markedsbaserte verdipapirer

Andeler i aksjefond	Antall andeler	Kostpris	Bokført verdi/ markedsverdi	Periodens resultat- førte endring
Ardevora Globa Long-only Eq.	769 569 545	122 000 000	124 168 295	2 168 295
Lansdowne LO B Class USD	62 961	67 370 528	66 817 953	-552 585
KLP Aksje Global Indeks I	15 198	38 000 000	38 906 237	906 237
KLP Aksje Global Indeks II	82 935	126 400 000	153 623 271	2 825 023
Solsten Norwegian Equities	53 585	60 000 000	60 025 348	25 348
Danske Invest Norske aksjer Institusjon II	34 414	60 158 991	70 700 869	4 809 146
Sum aksjefond		473 929 519	514 241 972	10 181 464

Fond	Antall andeler	Kostpris	Bokført verdi/ markedsverdi	Periodens resultat- førte endring
PIMCO Global Investment Grade	223 250	28 000 000	28 069 207	69 207
Bluebay IG Euro Agg. Inst.	25 055	28 000 000	28 078 171	78 171
Tempelton Global Bond Fund	2 836 879	28 000 000	28 028 369	28 369
DNB Obligasjon III	8 331	87 252 215	83 961 160	-3 291 054
Holberg Likviditet	762 696	78 186 892	77 176 229	-1 010 663
Sum rentefond		249 439 107	245 313 136	-4 125 970

Note 6 Egenkapital

	Grunn- kapital	Tilleggs- kapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.2015	514 459 044	133 447 507	151 443 223	799 349 774
<u>Årets endring i egenkapital:</u>				
Avsatt til tilleggskapital		13 606 038		13 606 038
Avsatt til (overført fra) annen egenkapital			1 575 489	1 575 489
Egenkapital 31.12.2015	514 459 044	147 053 545	153 018 712	814 531 302

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2015

Grunnkapitalen er etter stiftelsen ble opprettet justert slik at bokført grunnkapital utgjør netto vederlag, etter fradrag for skatt, ved salg av stiftelsens aksjer i Agder Energi AS.

I henhold til stiftelsens vedtekter skal stiftelsens kapital hvert år tillegges et beløp som er tilstrekkelig til at stiftelsen opprettholder sin realverdi. Årets avsetning til tilleggs kapital på kr 13 606 038 er beregnet ut fra en vekst i konsumprisindeksen på 2,1 % i 2015.

Note 7 Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål

SØKER	PROSJEKT	2015
DIINEF	Kjerneteknologi for digitale vinsjdrive	300 000
Egenregi	REAP del 2	250 000
Flekkefjord Elektro	Ny vinsjteknologi	800 000
GCE Node	SMB klyngeprogram år 2	900 000
Sinpro	Klyngesamarbeide	800 000
Teknova	Contiditon Based Monitoring år 3	1 000 000
Universitetet i Agder	Future Robotics år 2	1 250 000
Universitetet i Agder	Professorat Sustainable Construction år 4	500 000
Universitetet i Agder	Professorat Electrical Drives år 4	250 000
Universitetet i Agder	Professorat Global Engineering år 3	250 000
Offshoreteknologi		6 300 000
Alcoa	Karbotermisk Centre of Excellence år 4	500 000
Egenregi	Evaluering av tildelinger til prosessindustrien	250 000
Isosilicon	Silisiumisotoper år 3	350 000
Umoe Mandal	Utvikle robotisert maskinering kompositter	500 000
Prosessindustri og materialteknologi		1 600 000
AMON	FIF Offshore vindmøllefabrikk i Farsund	500 000
Arena Eyde	Future materials - Eyde Battery delprosjekt	500 000
CP Materials	Karbon Silisiumkarbid år 2	300 000
Egenregi	Grønne datasentre på Sørlandet	50 000
Elkem	Silisium pulver til anoder	500 000
ESNA	Neste generasjon fartøy for havvindmølle service	500 000
Lister Nyskaping	Industriell dyrking makroalger	100 000
NO1 Campus	Grønt datasenter Vennesla	300 000
Resitec	Silisium gjenvinning år 2	750 000
Rtech	Biologisk nedbrytbar hydraulisk væske for arktiske forhold	200 000
Trade Winds	Kosteffektiv installasjon solcellepaneler	200 000
Univrsitetet i Agder	Disruptive energy project - Green energy forum	200 000
Univrsitetet i Agder	Risk based management of Structure in Marine Environment	250 000
Fornybar energi og miljøteknologi		4 350 000
Farsund 365	Mulighetsstudie maritimt senter	100 000
Lindesnes Havhotell	Havet som mulighet for unike opplevelser	100 000
Visit Sørlandet	Arena USUS	200 000
Opplevelsesøkonomi		400 000
Hamran Snekkerverksted	Automatisk produksjon år 2	300 000
Oxford Research	Treklynge år 2	500 000
Toreg	Etablering av Wood Plastic Composites	100 000
Treindustri		900 000

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2015

Egenregi	Agderprosjektet år 2	4 800 000
Mandal kommune/AFI	Lindeneslosen år 3	1 000 000
OMI Consult	Kompetansebygging E-helse og M-helse	300 000
Sørlandet Sykehus HF	Systematisk feedback i familierterapi	270 000
Sørlandet Sykehus HF	PhD Multifamily Cognitive Behavior	90 000
Teknisk Senter	Desentralisert fagskole	350 000
Vågsbygd videregående skole	Realfagskompetanse år 3	150 000
Levekår og økt yrkesdeltakelse		6 960 000
<hr/>		
Agderforskning	VRI 3, samhandling år 3	300 000
Skagerak Venture Capital	Landsdekkende såkornfond til Agder	100 000
Universitetet i Agder	Stipendiat i innovasjon år 3	295 000
Universitetet i Agder	VRI 3, forskningsdelen år 3	200 000
Innovasjon, finans, inkubatorer og nettverk		895 000
<hr/>		
Egenregi	Utredning om veiselskap i Kristiansand	125 000
God Driv	Oppstart av gründerhuset CoWork	500 000
Oxford Research	Effektevaluering gjennom RCT	300 000
SKAP	Oppstart folkehøyskole Mandal	500 000
Smart Inspection	Prosessering av store datamengder	300 000
Universitetet i Agder	SFF Marin Forskning	100 000
Annen forskning og utvikling		1 825 000
<hr/>		
Årets bevilgninger til kompetanseprosjekter		23 230 000
Tilbakeføring av ikke benyttede bevilgninger		-300 107
Kostnadsførte bevilgninger til kompetanseprosjekter		22 929 893
<hr/>		
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2009		134 578
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2011		140 000
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2012		85 000
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2013		3 110 822
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2014		16 103 772
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2015		22 855 000
Sum avsetning vedtatte utdelinger, ikke utbetalt		42 429 172

Note 8 Andre fordringer

Andre fordringer består av følgende:	2015	2014
Opptjente, ikke forfalte renter	0	1 109 382
Øvrige fordringer	584 586	187 188
Sum	584 586	1 296 570

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2015

Note 9 Andre driftskostnader

Posten andre driftskostnader består av:	2015	2014
Lokalkostnader	342 850	347 733
Datautstyr, inventar, småanskaffelser	108 988	92 945
Fremmede ytelser	356 083	370 607
Kontorrekvisita, trykksaker, telefon, porto	229 889	239 842
Møtekostnader	162 610	73 530
Reisekostnader	135 221	375 175
Annonsering, markedsføring	100 404	14 573
Diverse kostnader	97 149	89 178
Sum	1 533 194	1 603 583

Note 10 Valutasikring

Stiftelsen benytter seg av valutaterminkontrakter til å sikre enkelte investeringer i utenlandske verdipapirer og verdipapirfond mot valutatap. Pr 31.12.15 er en investering på NOK 9,8 mill i Profi Fastigheter I og II AB valutasikret mot SEK. Virkelig verdi av valutaterminkontraktene pr 31.12.15 er kr -421 549. Terminkontraktene forfaller i 2015.

Til styret i Stiftelsen Sørlandets kompetansefond

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Sørlandets kompetansefond, som viser et overskudd på kr 15 181 527. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Sørlandets kompetansefond per 31. desember 2015, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Kristiansand, 2. mai 2016
PricewaterhouseCoopers AS

Kai Arne Halvorsen
Statsautorisert revisor